

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-10-01

Närvarande: F.d. justitieråden Leif Thorsson och Dag Victor samt justitierådet Margit Knutsson.

Ändringar i reglerna om beskattning av finansiella instrument på investeringssparkonto

Enligt en lagrådsremiss den 20 september 2012 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Erik Sjöstedt.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lagrådsremissen innehåller förslag om ändring i bestämmelserna om beskattning av finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto. Som utgångspunkt ska gälla att finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto och som är förpliktelser för innehavaren ska undantas från konventionell beskattning. Syftet med förslaget är att förhindra möjligheten till skatteplanering genom att inom ett investeringssparkonto skapa vinster som schablonbeskattas och förluster som beskattas

konventionellt. Förslaget aviserades genom en skrivelse från regeringen den 14 juni 2012 och lagen föreslås, med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket andra och tredje meningarna regeringsformen, bli tillämplig på förpliktelser som förtecknas på ett investeringssparkonto efter detta datum.

Bestämmelser om beskattning av innehav av investeringssparkonton finns i 42 kap. 35–42 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), IL.

Bestämmelserna innebär att ett sparande på ett sådant konto undantas från den konventionella kapitalbeskattningen och i stället är föremål för en schablonbeskattning. På ett investeringssparkonto förvaras bl.a. finansiella instrument. Finansiella instrument kan vara av såväl tillgångs- som förpliktelsekaraktär. Enligt 42 kap. 42 § IL ska avkastning på tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto inte tas upp. Utgifter och förluster som avser sådana tillgångar får inte dras av.

Förslaget bygger på uppfattningen att finansiella instrument som är förpliktelser inte omfattas av bestämmelsen med följd att sådana instrument alltså beskattas konventionellt. I remissen föreslås därför att 42 kap. 42 § första stycket IL ändras på så sätt att orden ”och förpliktelser” läggs till efter ”tillgångar”. Motsvarande ändring föreslås inte i paragrafens andra stycke och inte heller i övriga paragrafer i kapitlet där ordet ”tillgångar” förekommer.

I sak har Lagrådet inget att invända mot att alla finansiella instrument som förvaras på ett investeringssparkonto och som inte är s.k. kontofrämmande tillgångar undantas från den konventionella kapitalbeskattningen. Att i detta sammanhang göra skillnad mellan sådana instrument som är av tillgångs- respektive förpliktelsekaraktär har aldrig varit lagstiftarens avsikt. Lagrådet är inte helt övertygat om att

bestämmelsen i dess nuvarande utformning vid en domstolsprövning skulle komma att ges en sådan innebörd.

Begreppet tillgång är inte definierat i IL. Enligt vanligt språkbruk torde "tillgång" betyda en resurs eller rättighet för innehavaren och inte innefatta en förpliktelse som utgör en skyldighet för denne. I bestämmelserna om investeringssparkonto i IL och i lagen (2011:1268) om investeringssparkonto är emellertid begreppet tillgång inte reserverat för finansiella instrument som är resurser eller rättigheter utan omfattar även sådana som är förpliktelser.

Sålunda omfattar begreppet investeringstillgångar bägge typerna av finansiella instrument liksom "kontofrämmande tillgångar" (6 och 7 §§ lagen om investeringssparkonto). Det skulle enligt Lagrådets mening inte framstå som alldeles överraskande om man vid en domstolsprövning skulle tolka uttrycket "tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto" i 42 kap. 42 § IL mot bakgrund av regleringen i lagen om investeringssparkonto och komma fram till att med uttrycket avses investeringstillgångar och kontofrämmande tillgångar oavsett tillgångarnas karaktär av "riktiga" tillgångar – resurser eller rättigheter – eller förpliktelser.

Det var för övrigt den tolkning av begreppet som regeringen gav uttryck för i propositionen till de nya bestämmelserna såvitt avsåg 37 § som reglerar hur kapitalunderlaget ska bestämmas (prop. 2011/12:1 s. 519). Att ett visst begrepp i avsaknad av en definition av det kan komma att ges olika innebörd beroende på vilket sammanhang det används i är på intet vis främmande för domstolarna, se t.ex. RÅ 2008 ref. 14.

Med den reservation vad gäller behovet av lagstiftning som redovisats i det föregående har Lagrådet ingen invändning mot

utformningen av förslaget till ändring av 42 kap. 42 § första stycket IL. Givet den tolkning av begreppet som regeringen ger uttryck för kan inte heller det valda lagstiftningsförfarandet som inletts med en s.k. stoppskrivelse kritiseras och Lagrådet har därmed inte heller något att invända mot utformningen av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Lagrådet vill dock påpeka att förslaget väcker frågan om hur tillgångsbegreppet ska tolkas dels i den aktuella paragrafens andra stycke, dels i andra paragrafer som behandlar investeringsspar-kontot, och ser en risk att förslaget, om det genomförs, kan skapa oklarhet i detta hänseende och ge upphov till tillämpningsproblem. Lagrådet – som antar att avsikten har varit och fortfarande är att även förpliktelser ska omfattas av bestämmelserna – utgår från att frågan beaktas i det fortsatta beredningsarbetet.